

А. П. Косяк

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, Україна

ОСНОВНІ ЗАСОБИ: ПОНЯТТЯ, КЛАСИФІКАЦІЯ, ВАРТІСТЬ, ПЕРВИННИЙ ОБЛІК І ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ КОМУНАЛЬНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ

У статті висвітлено теоретичні питання щодо поняття «основні засоби» з позиції економічної сутності, діючої практики організації бухгалтерського обліку, наявності та руху основних засобів, розглянуто класифікацію основних засобів та інших необоротних матеріальних активів за групами в бухгалтерському і податковому обліку, обґрунтовано критерії визнання активу і первісної вартості основних засобів відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», Податкового кодексу України, Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 16, розглянуто основні нормативні документи, які регламентують облік основних засобів в Україні

Ключові слова: основні засоби, класифікація основних засобів, формування вартості, наявність, рух, облік, синтетичний облік, аналітичний облік, положення (стандарт) бухгалтерського обліку, міжнародний стандарт бухгалтерського обліку, первинні документи

Постановка проблеми

На сьогодні Україна будує соціально спрямовану ринкову економіку з орієнтацією на європейські стандарти. Господарська діяльність будь якого підприємства розпочинається з формування матеріально-технічної бази, а основні засоби в сучасних умовах відіграють важливу роль у фінансово-господарській діяльності підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Дослідженням проблем і особливостей обліку основних засобів займалися вітчизняні та зарубіжні вчені-економісти такі, як: Бутинець Ф. Ф., Бичкова С. М., Гринько А. П., Голов С. Ф., Кужельний М. В., Лінник В. Г., Моссаковський В. Б., Огійчук М. Ф., Пушкар М. С., Савченко В. Я., Сопко В. В., Свірко С. В., Сук Л. К., Янчева Л. М. та інші вчені.

Формування мети статті

Метою статті є дослідження поняття «основні засоби», визначення вартісних критеріїв, порядок організації обліку основних засобів комунальними підприємствами та їх первинні документи.

Виклад основного матеріалу статті

Стратегічний вибір України на користь євроінтеграційного курсу є обґрунтованим і закономірним, тому вимагає відповідних змін у нормативно-законодавчій базі України до Національних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про основні засоби та порядок її розкриття у фінансовій звітності встановлено Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 7 (П(С)БО 7) «Основні засоби» від 27 квітня 2000 р. № 92 (поточна редакція від 05 січня 2018 р.).

Вважаємо, що визначення основних засобів у бухгалтерському обліку та податковому обліку відрізняється так, як Податковий кодекс України (ПКУ) встановлює вартісний критерій основних засобів більше 6000 гривень, який у бухгалтерському обліку підприємства мають право визначати самостійно.

Так, критерії визначення основних засобів згідно п. 4 П(С)БО 7, основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство (установа) утримує з метою використання їх у процесі виробництва (діяльності) або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік) [1].

Одиницею обліку основних засобів є окремий об'єкт основних засобів.

Об'єкт основних засобів – це закінчений пристрій з усіма пристосуваннями й приладдям до нього або конструктивно відокремлений предмет, призначений для виконання певних самостійних функцій; відокремлений комплекс конструктивно з'єднаних предметів однакового або різного призначення, що для обслуговування мають загальні пристосування, приладдя, керування та єдиний фундамент, унаслідок чого кожен предмет може виконувати свої функції, а комплекс –

певну роботу тільки в складі комплексу, а не самостійно; інший актив, що відповідає визначенню основних засобів або частина такого активу, що контролюється підприємством.

Об'єкт основних засобів визнається активом, якщо існує ймовірність того, що в майбутньому підприємство отримає економічні вигоди від його використання та вартість його може бути достовірно визначена.

Згідно пп. 14.1.138 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 р. № 2755-VI (поточна редакція від 01 березня 2019 р.) «основні засоби – це матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних

доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 6000 грн., невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 6000 грн. і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких із дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік)» [2].

Класифікацію груп основних засобів та інших необоротних активів відповідно до Податкового кодексу України приведено у табл. 1.

Таблиця 1

Класифікація груп основних засобів й інших необоротних активів згідно з Податковим кодексом України та мінімально допустимі терміни їх амортизації

Групи основних засобів	Мінімально допустимі терміни корисного використання, років
Група 1 – земельні ділянки	–
Група 2 – капітальні витрати на поліпшення земель, не пов'язані з будівництвом	15
Група 3	
– будівлі;	20
– споруди;	15
– передавальні пристрої	10
Група 4 – машини та обладнання	5
з них:	
– електронно-обчислювальні машини, інші машини для автоматичного оброблення інформації, пов'язані з ними засоби зчитування або друку інформації, комп'ютерні програми (крім програм, витрати на придбання яких визнаються роялті, та/або програм, які визнаються нематеріальним активом), інші інформаційні системи, комутатори, маршрутизатори, модулі, модеми, джерела безперебійного живлення та засоби їх підімкнення до телекомунікаційних мереж, телефони (в тому числі стільникові), мікрофони й рації, вартість яких перевищує 6000 грн.	2
Група 5 – транспортні засоби	5
Група 6 – інструменти, прилади, інвентар (меблі)	4
Група 7 – тварини	6
Група 8 – багаторічні насадження	10
Група 9 – інші основні засоби	12
Група 10 – бібліотечні фонди	–
Група 11 – малоцінні необоротні матеріальні активи	–
Група 12 – тимчасові (нетитульні) споруди	5
Група 13 – природні ресурси	–
Група 14 – інвентарна тара	6
Група 15 – предмети прокату	5
Група 16 – довгострокові біологічні активи	7

Як бачимо, з наведеної класифікації груп основних засобів та інших необоротних активів, яка визначена відповідно з Податковим кодексом України та представлена у вигляді 16 груп основних засобів, що залежить від конкретної групи, до якої віднесено той чи інший об'єкт основних засобів, встановлюються мінімально допустимі строки їх амортизації від двох до двадцяти років.

За нормами ПКУ податковий облік основних засобів наближено до бухгалтерського, тому аналогічно до бухгалтерського обліку придбані чи самостійно виготовлені основні засоби зараховуються на баланс за первісною вартістю.

Згідно п. 146.5 статті 146 ПКУ встановлено, що первісна вартість об'єкта основних засобів (кожного певного об'єкта) складається з наступних витрат:

– суми, що сплачуються постачальникам активів та підрядникам за виконання будівельно-монтажних робіт (без непрямих податків);

– реєстраційні збори, державне мито та аналогічні платежі, що здійснюються у зв'язку з придбанням (отриманням) прав на об'єкт основних засобів;

– суми ввізного мита;

– суми непрямих податків у зв'язку з придбанням чи створенням основних засобів (якщо вони не відшкодовуються платнику);

– витрати на страхування ризиків доставки основних засобів;

– витрати на транспортування, установлення, монтаж і налагодження основних засобів;

– фінансові витрати, включення яких до собівартості кваліфікаційних активів передбачено положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку;

– інші витрати, безпосередньо пов'язані з доведенням основних засобів до стану, у якому вони придатні для використання із запланованою метою.

У міжнародній практиці згідно п. 6 Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 16 (МСБО 16) «Основні засоби», основні засоби – це матеріальні об'єкти, що їх:

а) утримують для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг для надання в оренду або для адміністративних цілей;

б) використовуватимуть, за очікуванням, протягом більше одного періоду [3].

Види вартості основних засобів відповідно до МСБО 16 наведено у табл. 2.

Таблиця 2

Вартість основних засобів, що визначена МСБО 16 «Основні засоби»

Види вартості основних засобів	Терміни визначені МСБО 16
Балансова вартість	сума, за якою актив визнають після вирахування будь-якої суми накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення його корисності
Вартість, визначення суб'єктом господарювання	це теперішня вартість грошових потоків, які, за очікуванням суб'єкта господарювання, виникнуть упродовж використання активу і від його вибуття після закінчення строку його корисної експлуатації або які, за очікуванням, виникнуть при погашенні зобов'язання
Справедлива вартість	сума, за якою можна обміняти актив або погасити заборгованість в операції між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами
Ліквідаційна вартість активу	попередньо оцінена сума, що її суб'єкт господарювання отримав би на поточний час від вибуття активу після вирахування всіх попередньо оцінених витрат на вибуття, якщо актив є застарілим та перебуває в стані, очікуваному по закінченні строку його корисної експлуатації
Амортизація	систематичний розподіл суми активу, що амортизується, протягом строку його корисної експлуатації
Сума, що амортизується	собівартість активу або інша сума, що замінює собівартість, за вирахуванням його ліквідаційної вартості
Збиток від зменшення корисності	сума, на яку балансова вартість активу перевищує суму його очікуваного відшкодування
Сума очікуваного відшкодування	більша з двох оцінок: справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж активу або вартості його використання
Собівартість	сума сплачених грошових коштів чи їх еквівалентів або справедлива вартість іншої форми компенсації, наданої для отримання активу на час його придбання або створення або (якщо прийнятно) сума, яку розподіляють на цей актив при первісному визнанні згідно з конкретними вимогами інших МСФЗ (наприклад, МСФЗ 2 «Платіж на основі акцій»)

Як видно із таблиці 2 поняття видів вартості основних засобів, що містяться у МСБО 16, але відсутні у П(С)БО 7.

Об'єкт основних засобів, який відповідає критеріям визнання активу, слід оцінювати за його собівартістю. Собівартість об'єкта основних засобів складається з:

а) ціни його придбання, включаючи імпортні мита та невідшкодовані податки на придбання після вирахування торговельних знижок та цінових знижок;

б) будь-яких витрат, які безпосередньо пов'язані з доставкою активу до місця розташування та приведення його в стан, необхідний для експлуатації у спосіб, визначений управлінським персоналом;

в) первісної попередньої оцінки витрат на демонтаж, переміщення об'єкта та відновлення території, на якій він розташований, зобов'язання за якими суб'єкт господарювання бере або коли купує цей об'єкт, або коли використовує його протягом певного періоду з метою, яка відрізняється від виробництва запасів протягом цього періоду.

Клас основних засобів за МСБО – це група активів, однакових за характером і способом використання в діяльності суб'єкта господарювання.

Згідно п. 37 у МСБО 16 виділені такі класи основних засобів: земля; земля та будівлі; машини та обладнання; кораблі; літаки; автомобілі; меблі та приладдя; офісне обладнання.

Залежно від особливостей, стану основних засобів, оцінки основних засобів, часу, розрізняють наступні види вартості згідно п. 4 П(С)БО 7: первісну вар-

тість; справедливу вартість; переоцінену вартість; вартість, яка амортизується; ліквідаційну вартість; залишкову вартість (табл. 3).

Таблиця 3

Види вартості основних засобів відповідно до П(С)БО 7 «Основні засоби»

Види вартості основних засобів	Терміни визначені П(С)БО 7
Первісна вартість	історична (фактична) собівартість необоротних активів у сумі грошових коштів або справедливої вартості інших активів, сплачених (переданих), витрачених для придбання (створення) необоротних активів
Справедлива вартість	сума, за якою можна продати актив або оплатити зобов'язання за звичайних умов на певну дату
Переоцінена вартість	вартість необоротних активів після їх переоцінки
Вартість, яка амортизується	первісна або переоцінена вартість необоротних активів за вирахуванням їх ліквідаційної вартості
Ліквідаційна вартість	сума коштів або вартість інших активів, яку підприємство/установа очікує отримати від реалізації (ліквідації) необоротних активів після закінчення строку їх корисного використання (експлуатації), за вирахуванням витрат, пов'язаних з продажем (ліквідацією)
Амортизація	систематичний розподіл вартості, яка амортизується, необоротних активів протягом строку їх корисного використання (експлуатації)
Залишкова вартість	різниця між первісною (переоціненою) вартістю необоротного активу і сумою його накопиченої амортизації (зносу)

Слід зазначити те, що найпоширенішим видом вартості основних засобів, який використовується в бухгалтерському обліку комунальних підприємств України є відображення основних засобів за первісною вартістю, що складається з фактичних витрат на виробництво та їх придбання.

Первісна вартість об'єкта основних засобів залежить від способу їх надходження на підприємство, тобто придбання або створення, безоплатне отримання, внески до статутного капіталу, а також обмін на подібні або неподібні активи.

Згідно пункту 5 П(С)БО 7 для цілей бухгалтерського обліку основні засоби підприємств класифікуються за групами: «основні засоби» та «інші необоротні матеріальні активи».

Варті відмітити, що синтетичний і аналітичний облік основних засобів здійснюється на рахунках класу 1 «Необоротні активи». А для обліку та узагальнення інформації про наявність і рух основних засобів відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій № 291 призначений синтетичний рахунок (рахунок першого порядку) 10 «Основні засоби», який має наступні субрахунки (рахунки другого порядку): 100 «Інвестиційна нерухомість»; 101 «Земельні ділянки»; 102 «Капітальні витрати на поліпшення земель»; 103 «Будинки та споруди»; 104 «Машини та обладнання»; 105 «Транспортні засоби»; 106 «Інструменти, прилади та інвентар»; 107 «Тварини»; 108 «Багаторічні насадження»; 109 «Інші основні засоби» [4].

За дебетом рахунку 10 «Основні засоби» відображається надходження (придбаних, створених, безоплатно отриманих) основних засобів на баланс, які обліковуються за первісною вартістю, сума витрат, яка пов'язана з поліпшенням об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція тощо), що призводить до збільшення майбутніх економічних вигод; сума дооцінки вартості об'єкта основних засобів, за кредитом – вибуття основних засобів внаслідок продажу, безоплатної передачі або невідповідності критеріям визнання активом, а також у разі часткової ліквідації об'єкта основних засобів, сума уцінки основних засобів та ін. [5].

Для рахунків, які не відображаються у складі об'єктів обліку основних засобів Планом рахунків бухгалтерського обліку № 291 призначено синтетичний рахунок 11 «Інші необоротні матеріальні активи», який узагальнює інформацію про наявність та рух інших необоротних матеріальних активів. Рахунок 11 «Інші необоротні матеріальні активи», має наступні субрахунки: 111 «Бібліотечні фонди»; 112 «Малоцінні необоротні матеріальні активи»; 113 «Тимчасові (титкульні) споруди»; 114 «Природні ресурси»; 115 «Інвентарна тара»; 116 «Предмети прокату»; 117 «Інші необоротні матеріальні активи» [4].

Так, за дебетом рахунку 11 «Інші необоротні матеріальні активи» відображається надходження (придбаних, створених, безоплатно отриманих інших необоротних матеріальних активів на комунальне підприємство (за первісною вартістю), а також сума витрат, яка пов'язана з поліпшенням об'єкта – це може бути реконструкція або модернізація, що приводить до збіль-

шення майбутніх економічних вигод, первісно очікуваних від використання об'єкта; сума дооцінки вартості об'єкта необоротних матеріальних активів. А за кредитом рахунку 11 «Інші необоротні матеріальні активи» відображається вибуття інших необоротних матеріальних активів внаслідок продажу, безоплатної передачі або невідповідності критеріям визнання активом, а також у разі часткової ліквідації об'єкта та сума їх уцінки. Аналітичний облік необоротних матеріальних активів ведеться щодо кожного об'єкта цих активів [5].

Аналітичний облік основних засобів здійснюється відповідно до наказу Міністерства статистики України «Про затвердження типових форм первинного обліку» від 29.12.1995 р. № 352, так у табл. 4 приведені типові форми первинної документації з обліку основних засобів.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» первинний документ – це документ, який містить відомості про господарську операцію [6].

Таблиця 4

Типові форми первинної облікової документації з обліку основних засобів

Типові форми	Назва типової форми	Застосування типової форми
№ ОЗ-1	Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів	для оформлення зарахування до складу основних засобів окремих об'єктів, для обліку введення їх в експлуатацію, за винятком тих випадків, коли введення об'єктів у дію, відповідно до чинного законодавства повинно оформлятися в особливому порядку: внутрішнє переміщення основних засобів із одного цеху (відділу, дільниці) в інший, передача основних засобів зі складу (із запасу) в експлуатацію, а також виключення зі складу ОЗ під час передачі ін. підприємству
№ ОЗ-2	Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів	для оформлення приймання-здачі основних засобів із ремонту, реконструкції та модернізації
№ ОЗ-3	Акт списання основних засобів	для оформлення вибуття основних засобів (крім автотранспортних) у разі повного або часткового їх списання
№ ОЗ-4	Акт на списання автотранспортних засобів	для оформлення списання автомобіля вантажного чи легкового, причепа чи напівпричепа в разі їх ліквідації
№ ОЗ-5	Акт № _ про установку, пуск та демонтаж будівельної машини	в будівельно-монтажних організаціях для оформлення передачі, установлення та пуску будівельних машин і їх демонтажу
№ ОЗ-6	Інвентарна картка обліку основних засобів	для обліку всіх видів основних засобів, а також для групового обліку однотипних об'єктів основних засобів, що надійшли для експлуатації протягом одного календарного місяця, та таких, що мають однакове виробничо-господарське призначення, технічну характеристику й вартість. У ній записують тільки основні якісні та кількісні показники основного об'єкта, а також його найважливіші прибудови, пристосування та приналежності, обмежуючись двома-трьома найважливішими для цього об'єкта якісними показниками, виключаючи дублювання даних, що є на підприємстві (організації), і технічну документації на цей об'єкт
№ ОЗ-7	Опис інвентарних карток по обліку основних засобів	для реєстрації інвентарних карток обліку основних засобів. Опис складається в одному примірнику бухгалтерією в цілях контролю за зберіганням інвентарних карток. Записи ведуться в розрізі класифікаційних груп (видів) основних засобів
№ ОЗ-8	Картка обліку руху основних засобів	для обліку руху основних засобів за класифікаційними групами під час ручної обробки облікової документації
№ ОЗ-9	Інвентарний список основних засобів	для пооб'єктного обліку основних засобів за місцем їхнього знаходження (експлуатації) у матеріально відповідальних осіб

Потрібно зауважити, що існуючі типові форми первинної облікової документації з обліку основних засобів мають суттєві недоліки, тобто типові форми первинної облікової документації з основних засобів є застарілими по змісту та з відповідних реквізитів, що суперечать спробам приблизити Національні положення (стандарт) бухгалтерського обліку до Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Нові форми для обліку та списання основних засобів були затверджені наказом Міністерства фінансів України від 13 вересня 2016 р. «Про затвердження типових форм з обліку та списання основних засобів суб'єктами державного сектору та порядку їх складання» № 818 (Порядок № 818).

Типові форми первинних документів з обліку та списання основних засобів та їх загальна характеристика застосування приведена у табл. 5.

Типові форми первинних документів з обліку та списання основних засобів

Назва форми	Коротка характеристика застосування форми
Акт введення в експлуатацію основних засобів	оформлення господарських операцій із зарахування об'єктів незавершених капітальних інвестицій до складу основних засобів, які придбані, створені (виготовлені), а також для введення в експлуатацію безоплатно отриманих ОЗ
Акт приймання-передачі основних засобів	оформлення господарських операцій з безоплатного отримання та передачі основних засобів, крім безоплатної передачі основних засобів, які є об'єктами права державної та комунальної власності
Акт внутрішнього переміщення основних засобів	оформлення господарських операцій з руху основних засобів в межах суб'єкта державного сектору
Акт передачі на ремонт, реконструкцію та модернізацію основних засобів	оформлення господарських операцій з передачі основних засобів на ремонт, реконструкцію чи модернізацію
Акт приймання відремонтованих, реконструйованих та модернізованих основних засобів	оформлення господарських операцій з приймання основних засобів після ремонту, реконструкції та модернізації
Акт списання основних засобів (часткової ліквідації)	оформлення господарських операцій з вибуття основних засобів (крім транспортних засобів та документів бібліотечного фонду) у разі повної ліквідації або вибуття частини об'єкта основних засобів при частковій ліквідації
Акт списання групи основних засобів	оформлення вибуття основних засобів, щодо яких ведеться груповий облік
Акт списання транспортних засобів	оформлення господарських операцій з вибуття транспортних засобів внаслідок їх зношення, знищення в результаті аварій, стихійного лиха тощо.
Інвентарна картка обліку об'єкта основних засобів	є регістром аналітичного обліку ОЗ і відкривається на об'єкт ОЗ бухгалтерською службою в одному примірнику та заповнюється на підставі акта введення в експлуатацію ОЗ, акта приймання-передачі ОЗ, технічної та іншої супровідної документації, а також інших первинних документів
Інвентарна картка групового обліку основних засобів	є регістром аналітичного обліку і застосовується для групового обліку однорідних об'єктів ОЗ, які мають одне і те саме призначення, однакову технічну характеристику і вартість
Інвентарна картка обліку тварин і багаторічних насаджень	є регістром аналітичного обліку і застосовується для індивідуального обліку тварин і багаторічних насаджень
Розрахунок амортизації основних засобів (крім інших необоротних матеріальних активів)	визначення суми амортизації об'єктів основних засобів із зазначенням періоду, за який нараховується амортизація
Розрахунок амортизації інших необоротних матеріальних активів	для визначення суми амортизації об'єктів інших необоротних матеріальних активів із зазначенням періоду, за який нараховується амортизація

Слід відмітити, що згідно п. 6 Порядку № 818 типові форми з обліку та списання основних засобів можуть застосовуватися юридичними особами, створеними відповідно до законодавства України, незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності, а також представництвами іноземних суб'єктів господарської діяльності.

Усі первинні документи, якими оформляється рух основних засобів на підприємстві, повинні складатися відповідно до вимог «Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку».

Висновки

Таким чином, можна стверджувати, що за сучасних умов господарювання комунальних підприємств головною метою є теоретичні визначення об'єкта ос-

новних засобів, методологічні основи формування в обліку інформації про основні засоби, нарахування амортизації, розкриття інформації про основні засоби, яка необхідна для користувачів фінансової звітності.

Класифікація основних засобів за МСБО 16 та П(С)БО 7 децю відрізняється. У МСБО 16 не виділяються інші необоротні матеріальні активи, які виділено у самостійну групу в П(С)БО 7. В МСБО 16 у фінансовій звітності слід розкрити інформацію для кожного класу основних засобів, а у П(С)БО 7 у примітках до фінансової щодо кожної групи основних засобів.

В Україні при придбанні або виробництві основні засоби зараховуються на баланс комунального підприємства за первісною (історичною) вартістю. Отже, витрати, що формують первісну вартість основних засобів згідно п. 8 П(С)БО 7 «Основні засоби» у цілому є

подібними відповідно п. 146.5 Податкового кодексу України.

Література

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби». Наказ Міністерства фінансів України від 27.04.2000 № 92 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. Дата оновлення: 01.03.2019. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 (МСБО 16) «Основні засоби» від 01.01.2012. [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014
4. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. Дата оновлення: 18.03.2014. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>
5. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. Дата оновлення: 05.01.2018. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>
6. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV (ВВР), 1999, № 40, ст. 365 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

References

1. Ministry of Finance of Ukraine (2000). “Regulation (standard) accounting 7 «Fixed assets»”. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>
2. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010). *The Law of Ukraine “Tax code of Ukraine”*. Retrieved from <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
3. The Council for International accounting standards (2012), 16 “Fixed assets”. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014
4. Plan of accounting of assets, capital, liabilities and business operations of enterprises and organizations. Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99>
5. Instruction on the application of the Plan Accounts of Accounting for Assets, Capital, Commitments and Business Operations of Enterprises and Organizations. Retrieved from <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>
6. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999). *The Law of Ukraine “On accounting and financial reporting in Ukraine”*. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

Рецензент: д-р екон. наук, проф. Т. В. Момот, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова, Україна

Автор: КОСЯК Антоніна Петрівна
кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту
Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова
E-mail – zima-ant@ukr.net
ID ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-1009-4082>

ACCOUNTING POLICY: CONCEPT, PRINCIPLES, ELEMENTS, AND FORMULATION FOR UTILITY ENTERPRISES

I. Kosyak

O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv, Ukraine

In the article theoretical questions are reflected in relation to a concept "the fixed assets" from position of economic essence, operating practice of organization of record-keeping, presence and motion of the fixed assets, classification of the fixed assets and other inconvertible material assets is considered on groups in a book-keeping and tax account, the criteria of confession of asset and primitive cost of the fixed assets are reasonable in accordance with Statute (to the standard) of record-keeping 7 the "Fixed assets", Internal revenue code of Ukraine, International standard of record-keeping 16 the "Fixed assets", considered basic normative document, that regulate account the fixed assets in Ukraine. Depending on features, state of the fixed assets, estimation of the fixed assets, time, distinguish the next types of cost : primitive cost of the fixed assets; fair value of the fixed assets; over-estimated cost of the fixed assets; cost that is amortized; liquidating value of the fixed assets; remaining cost of the fixed assets. The primitive cost of object of the fixed assets depends on the method of their receipt on an enterprise, id est acquisition or creation, receipt, payments to the charter capital, and also exchange on similar or unsimilar assets.

Keywords: fixed assets, classification of the fixed assets, forming of cost, presence, motion, account, synthetic account, analytical accounting, position (standard) to the record-keeping, international standard of record-keeping, primary documents